

Rogaland fylkeskommune
Postboks 130
4001 Stavanger
Att. Mona Bue

Kontakt saksbehandler

Linn Berge Vormedal, 51568740

Tillatelse til sprenging i sjø ved Halsne, Helgøy, Eidssund og Fogn, Stavanger Kommune - Rogaland fylkeskommune

Fylkesmannen i Rogaland har ferdigbehandlet søknaden fra Rogaland Fylkeskommune av 07.04.2020, og har på visse vilkår besluttet å gi tillatelse etter forurensningsloven til arbeider i sjø. Vilkårene fremgår på side 7-9.

Tillatelsen omfatter sprengning av ca. 1740 m³ steinmasser ved fire lokasjoner.

Vi varsler gebyr for behandling av søknaden.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 07.04.2020 der Rogaland Fylkeskommune søker om tillatelse etter forurensningsloven til sprenging i sjø ved Helgøy, Eidssund (Ombo), Nord-Hidle (Halsne) og Fogn i Stavanger kommune. Det vises også til øvrig dokumentasjon i saken.

Søknad

Rogaland fylkeskommune skal inngå ny ferjekontrakt for midtsambandet i Ryfylkebasenget med oppstart 2021. De nye ferjene krever en minstedybde på 4,9 meter og dette dybdekravet oppfyller ikke ferjekaiene Helgøy, Eidssund, Halsne og Fogn (se figur 1). Ferjekaiene må utdypes ved sprengning for å klargjøres til nye ferjer. Sprengsteinmassene skal bli liggende på sjøbunnen. Sjøbunnen består for det meste av steinblokker og fjell og rester av sprengt stein fra tidligere dybdesprengning på stedet. Tabell 1 og bilde 1 viser en oversikt over de ulike tiltaksområde på de ulike lokasjonene.

Tabell 1: Oversikt over tiltaksområdene på de ulike lokasjonene.

Sted	Eiendom	Varighet	Sprengsteinmasser	Berørt sjøbunnsareal	Dybde
Halsne	186/86	1 måned	Ca. 240 m ³	Ca. 500 m ²	2-8 m
Fogn	130/12	1-2 dager	Ca. 2,5 m ³	Ca. 8 m ²	5-6 m
Helgøy	171/19	1-2 måneder	Ca. 1000 m ³	Ca. 2000 m ²	3-7 m
Eidssund	152/30	1 måned	Ca. 500 m ³	Ca. 1000 m ²	4-6 m

Dersom det er fysisk mulig oppgir tiltakshaver at de kan benyttes boblegardin og på Helgøy for å beskytte fisk i området fra trykkbølgene samt siltgardin på Helgøy og Eidssund for å unngå spredning av sedimenter og sprengsteinspartikler.

Arbeidet er planlagt med og ferdigstillelse i desember 2020 og vil ikke gjennomføres i gyttesesongen for torsk (januar - april) og vekstsesongen for ålegress (mai - september).

Det er ikke gjennomført en egen rapport vedrørende undervannstøyen for de ulike tiltaksområdene, men det henvises til rapport «Rv. 13 Sande og Nesvik nye ferjekaier, Hjelmeland - Vurdering av undervannsstøy og trykkbølger fra sprengning.»¹.

Planforhold

Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Tiltaksområdene er regulert til havn og havneområde i sjø i detaljregulering med plan ID 4075.

Høring

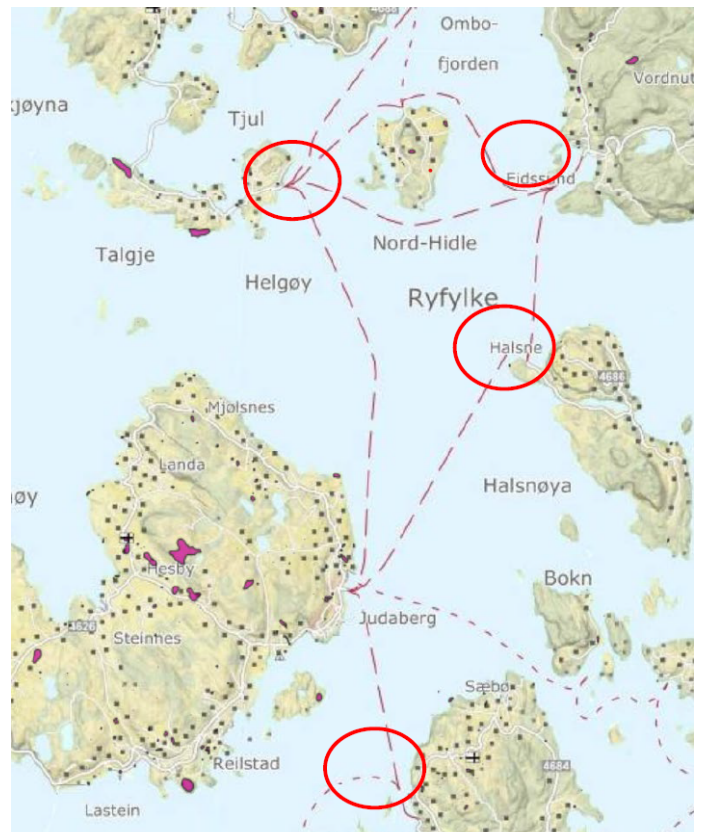
I henhold til forurensningsforskriften § 36-7 ble søknaden sendt ut på en begrenset høring til berørte organer og myndigheter den 5. mai 2020. Sedimentundersøkelsene var på dette tidspunktet ikke ferdigstilt og Fylkesmannen kommenterte at undersøkelsen ville bli avgjørende for om tiltaket skulle bli behandlet etter forurensningsloven § 11 eller § 8. Høringen ble gjennomført på et tidlig stadium da det fremkom av søknaden at det hastet med å gi tillatelse på grunnlag av tungtveiende samfunnsinteresser. Fylkesmannen mottok 4 høringsuttalelser.

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet påpeker det er viktig å unngå størst mulig grad å unngå sprengning, mudring, utfylling, utlegg av ikke-stedbundne masser, utslipp o.l. i sjø for å størst mulig grad unngå bit-for-bit nedbygging som i økende grad forringer produktive gruntvannsområder og marint biologisk mangfold. Sprengningsarbeidene bør ideelt sett foregå i høst-/vinterhalvåret, når livet i sjøen er mest i ro og utenfor gytetid for torsk og vekstsesong for ålegress.

Stavanger maritime museum

Stavanger maritime museum kjenner ikke til skipsfunn eller automatisk freda kulturminner som berøres av omsøkt tiltak/plan. Det er vurdert at tiltaket ikke har potensiale for funn av hittil ukjente freda kulturminner eller skipsfunn på grunn av størrelsen på området og typen arbeid som den skal utføres.

Bilde 1: Oversikt over tiltaksområdene. Kilde: Søknad av 07.04.2020.

¹ Dokumentnummer: RIM03, Versjon: J02, Dato: 14.03.2019

Grieg Seafood AS

Grieg påpeker at bruken av boblegardin et tiltak som er blitt brukt i andre sammenhenger, og som vi har erfart fungerer godt for å trygge fisk mot trykkbølger fra sprengning.

Fiskerlaget Vest

Fiskerlaget Vest viser til det registrerte gyteområdet ved Halsnøy i tillegg viser Fiskerlaget til at uregistrerte fiskeriinteresser finnes i område, da en har nye fiskeri etter arter, eksempelvis leppefisk og kreps. Fiskerlaget Vest påpeker at arbeidet må gjennomføres på en måte som hindrer mest mulig partikkelspredning og at tiltakene må skje utenom gyteperioden. Fiskerlaget Vest viser til at fiskerinæringen er basert på fornybar biologisk produksjon, og er derfor grunnleggende avhengig av et rent og produktivt kyst- og havmiljø.

Tiltakshaver har ikke kommentarer til uttalelsene.

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

Fogn

Ifølge Temakart-Rogaland² er det registrert modellert ålegress rundt 400 meter vest fra tiltaksområdet, i Bøholmesundet. Det er registrert en låssettingsplass for makrell ca. 800 meter sør for kaia.

Halsne

Ifølge Temakart-Rogaland er det registrert en forekomst med tareskog vest for tiltaksområdet. Tareskogforekomsten er klassifisert med verdi A «svært viktig», grunnet størrelse og overlapp med et lokalt viktig gytefelt for torsk³. Det er rekefelt i underkant av en 500 meter nord for kaia.

Helgøy

Ifølge Temakart-Rogaland er det registrert modellert det registrert modellert ålegress rundt 300 meter nordøst for tiltaksområdet. Det registrert et akvakulturanlegg (lokalnr. 11969 Helgøy) ca. 200 meter sørvest for tiltaksområdet. Anlegget eies av Grieg Seafood AS og brukes til slaktermerd.

Eidssund

Ifølge Temakart-Rogaland er det registrert modellert ålegras i tiltaksområdet samt en tareskog ca. 350 meter nordvest for tiltaksområdet. Tareskogforekomsten er klassifisert med verdi B «viktig» ut ifra størrelsen. Artsdatabankens artskart⁴ viser mange registrerte arter i Eidssund, flere av dem nær truet (Havelle (NT), fiskemåke (NT), ærfugl (NT), svartand (NT)).

Vannforekomster

Fogn

Området ved Fogn tilhører vannforekomsten «Finnøyfjorden» som ifølge Vann-nett⁵ er klassifisert som beskyttet kyst/fjord med moderat strømhastighet. Økologisk tilstand i vannforekomsten er klassifisert som «god med høy presisjon, mens kjemisk tilstand er «ukjent». Vannforekomsten er påvirket i liten

² www.temakart-rogaland.no

³ <https://kart.fiskeridir.no/fiskeri>

⁴ <https://artskart.artsdatabanken.no/app/>

⁵ <https://vann-nett.no/portal/>

grad av diffus avrenning fra spredt bebyggelse, utslipp fra fiskeoppdrett og punktutslipp fra rensesanlegg.

Halsne og Helgøy

Området ved Halsne og Helgøy tilhører vannforekomsten «*Helgøysundet*» som ifølge Vann-nett er klassifisert som beskyttet kyst/fjord med moderat strømhastighet. Økologisk tilstand i vannforekomsten er klassifisert som «*svært god*» med høy presisjon, mens kjemisk tilstand er «*ukjent*». Vannforekomsten er påvirket i liten grad av diffus avrenning industrier og utslipp fra fiskeoppdrett.

Eidssund

Området ved Eidssund tilhører vannforekomsten «*Gapaffjorden*» som ifølge Vann-nett er klassifisert som beskyttet kyst/fjord med moderat strømhastighet. Økologisk tilstand i vannforekomsten er klassifisert som «*svært god*» med høy presisjon, mens kjemisk tilstand er «*ukjent*». Vannforekomsten er påvirket i liten grad av diffus avrenning fra fulldyrket mark.

Bunnforhold og sediment

Det ble ettersendt sedimentundersøkelser⁶ fra de fire lokasjonene mottatt 10.06.2020. Kornfordelingsanalyser viser at sedimentet ved alle fire kaiområder i hovedsak består av sand (88,7-98,8%) Sedimentet ved kaiområdene inneholder lite silt og veldig lite leire, som har størst spredningspotensial.

Fogn

Det ble kun påvist sediment i to av totalt 28 kast med grabben. Analyser påviste forurensning med TBT i tilstandsklasse IV «dårlig». Påvist konsentrasjon for TBT ligger under forvaltningsmessig grenseverdi på 35 µg/kg. I analyseresultatet for prøven utenfor tiltaksområdet viste analyseresultatene forurensning av 9 ulike PAH-forbindelser i tilstandsklasse IV-V.

Helgøy

Det ble kun påvist sediment i 5 av totalt 40 kast med grabben. Analyser påviste at konsentrasjoner for alle miljøgiftene innenfor tilstandsklasse I med unntak av TBT som ligger i tilstandsklasse II «god» og III «moderat». Påvist konsentrasjon for TBT ligger under forvaltningsmessig grenseverdi på 35 µg/kg.

Halsne

Det ble kun påvist sediment i 10 av totalt 40 kast med grabben. Analyser viste at konsentrasjoner for alle miljøgifter i tilstandsklasse I med unntak av TBT som ligger i tilstandsklasse II. Påviste konsentrasjoner av TBT ligger under forvaltningsmessig grenseverdi.

Eidssund

Det ble kun påvist sediment i 8 av totalt 28 kast med grabben. Analyser påviste at konsentrasjoner for alle miljøgiftene innenfor tilstandsklasse I med unntak av kvikksølv som har konsentrasjoner innenfor tilstandsklasse II og TBT. Analyser påviste stedvis forurensning med TBT i tilstandsklasse IV «dårlig» og V «svært dårlig». Påvist konsentrasjon for TBT er over tre ganger høyere enn den forvaltningsmessige grenseverdien på 35 µg/kg.

⁶ «Sprenging i Sjø ved fire ferjekaier i Rogaland» Asplan Viak, utarbeidet av Ingrid Hjorth, Marcos Carvajalino-Fernandez og Michelle Samuelson. 14.05.2020.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden ut fra de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften § 4, og naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster, og deler disse inn i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften § 4 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomstene *Finnøyfjorden Helgøysundet* og *Gapafjorden* endrer tilstandsklasse i negativ retning vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi det planlagte tiltaket tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Forurensning

Sedimentprøvetaking viste at sjøbunnsedimentene i det de omsøkte tiltaksområdet har ulik forurensningsgrad. Det fremkommer at det er lite påvist sediment i grabbene under gjennomførelsen som tyder på at det er lite finstoff i områdene. Bunnforhold i områdene er i hovedsak preget av fjell og store steiner. Ved Helgøy og Halsne er konsentrasjoner for alle miljøgifter i tilstandsklasse I og II med unntak av TBT i en prøve ved Helgøy i tilstandsklasse III. TBT forurensningene påvist i på alle lokasjonene er mindre den forvaltningsmessige grenseverdien (35 µg TBT / kg), med unntak av Eidssund. Fogn har et analyseresultat for en prøve utenfor tiltaksområdet som viste forurensning av 9 ulike PAH-forbindelser i tilstandsklasse IV-V.

For å unngå at forurensede sedimenter blir gjort biotilgjengelige og at sprengssteinspartikler kan føre til skade på marine liv, vil det være viktig å hindre partikkelspredning. Søker har foreslått bruk av siltgardin ved Helgøy og Eidssund og boblegardin under sprengning ved Helgøy dersom dette er fysisk mulig. Tiltakshaver opplyser at man kan unngå å spreng ved Fogn ved å flytte stenblokker, eventuelt kun splittsprengte steinblokker før flytting. Dersom det skal sprenges på Fogn må det må det gjennomføres supplerende undersøkelser for å avklare om forurensningen som ligger utenfor tiltaksområdet er knyttet til en punktkilde eller et større areal.

Siltgardin er et godt tiltak for å hindre partikkelspredning. Trykkstøt fra sprenging kan påvirke effekten av siltgardiner dersom disse ikke er korrekt tilpasset. Partikkelspredning kan forekomme ved eventuelle åpning og lukking av siltgardinen og tiltakshaver vurderer bruk av siltgardin som lite egnet pga. ferjetrafikk skal opprettholdes i tidsrommet arbeid med utdyping av ferjekaiene pågår. Dersom det er mulig kan tiltakshaver benytte siltgardin som er tilpasset sprengningsarbeidene eventuelt dekkmatter. Det fremkommer fra sedimentundersøkelsene at det er lite finstoff over fjell og steinbunnen og en eventuell spredning av forurensede sedimenter kan reduseres ved å utføres sprengningsarbeidet på en skånsom og tilpasset måte. For å unngå skader på det marine liv med tanke på partikkelspredning og med hensyn til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9, setter Fylkesmannen krav til at det ikke kan sprenges i vekstsesong for ålegress (mai til september).

Effekt av sprenging på fisk

Sprenging i sjø skaper en trykkbølge/sjokkbølge som medfører ekstremt hurtig endring i trykk, og som kan være skadelig eller medfører direkte død hos fisk⁷. Trykkbølgen er størst ved fritthengende eller rettede ladninger der sjokkbølgen går rett ut i vann, i motsetning til sprengning av fjell undervanns der sprengningsteknikk er tilpasset slik at sprengstoffets energi går hovedsakelig til å bryte fjell⁸. Detaljer knyttet til sprengningsmetode ved de fire kaiene er ikke kjent, og det er ikke gjennomført en egen modellering av trykkstøt og undervannsstøy for tiltakene. Fylkesmannen viser til at det vil sannsynligvis være fisk i tiltaksområdet som må beskyttes fra trykkbølgene som følge av sprengningsarbeidene og derfor vurderer det som nødvendig med avbøtende tiltak. Av hensyn til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9, setter Fylkesmannen krav til at det ikke kan sprenges i gyteperiode for torsk (januar til april). Det settes krav om boblegardin ved Helgøy for å minimere effekt på fisk, særlig med tanke på oppdrettsmerden i området. Boblegardinene skal skrus av mellom sprengninger, for å minimere bruk av diesel som er nødvendig for drift av kompressorer som skal tilføre luft til boblegardin. Det fremkommer fra søknaden at det ikke nødvendigvis er fysisk mulig mht. topografi og vannndybde å etablere en boblegardin rundt tiltaksområdet. Dersom dette er tilfelle skal det fremlegges en avtale mellom tiltakshaver og Grieg Seafood AS som omhandler en eventuell brakklegging av oppdrettsmerden i tiltaksperioden, dersom anlegget skal beskyttes fra trykkbølger fra sprengingen.

Plastavfall fra sprengning

De siste årene har det vært økt fokus rundt utslipp av skyteledninger av plast til sjø. Det opplyses at plastmengden som genereres fra sprengingen er lav. Det skal benyttes elektroniske tennere som synker til bunns og blir tildekket av sprengsteinmasse. Eventuelle ledninger som ikke dekkes av masse, vil legges seg i umiddelbar nærhet til tiltaksområde. Fylkesmannen setter krav om oppsamling av flytende plast dersom det viser seg at dette spres fra tiltaksområdene.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring vil kunne føre til oppvirvling av forurensede sjøbunnsedimenter. Det er derfor svært viktig at arbeidene utføres på en måte som i størst mulig grad hindrer oppvirvling og spredning av forurensede partikler i vannmassene. Avbøtende tiltak vil bidra til å begrense eventuell partikkelspredning. Fylkesmannen setter krav til at det iverksettes oppsamling av plast dersom det oppdages spredning av plastavfall fra tiltaksområdene.

⁷ Kvadsheim, P. H., Sivle, L. D., Hansen, R.R. og Karlsen, H. E. 2017. Effekter av menneskeskapt støy på havmiljø – rapport til Miljødirektoratet om kunnskapsstatus. Forsvarets forskningsinstitutt rapport 17/00075

⁸ Fauske, A. 2007. Undervannsprengning i nærheten av oppdrettsanlegg – begrensninger og krav til gjennomføring. Fjellsprengningsteknikk – Bergmekanikk/Geoteknikk 2007.

Når det gjelder sprengning, vil trykkbølger fra ladninger kunne ha en negativ påvirkning på fisk og fugl i nærheten av tiltaket.

Basert på at tiltaket er av en begrenset karakter, vurderer vi det som lite sannsynlig at omsøkte arbeider, utført i henhold til fastsatte vilkår, vil medføre nevneverdige, varige skader eller ulemper for marint naturmiljø. Videre er tiltaksområdet lokalisert i et område som allerede er påvirket av menneskelig aktivitet og inngrep, det er derfor ikke sannsynlig at tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, vil gjøre ytterligere skade på naturmangfoldet. En eventuell forringelse av vannmassene forventes å være kortvarig og avgrenset til lokalt rundt tiltaksområdet.

På bakgrunn av samfunnsnyttene, arbeidernes omfang, planlagt utførelse og varighet, mener Fylkesmannen at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet jf. miljømålet i vannforskriften § 4.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene.

Konklusjon

Ved avgjørelse om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldet §§ 8-12, jf. § 7 tilsier at naturen kan bli negativt påvirket. Inngrep i forurenset sjøbunn kan medføre partikkelspredning og eventuelt spredning av miljøgifter som er konsentrert i sjøbunnsedimentene. Med gjennomføring av planlagte avbøtende tiltak forventes imidlertid spredningen å være svært begrenset.

Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til arbeidene ved eiendommene 130/12, 186/86, 152/30 og 171/19 i Stavanger kommune, på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil medføre uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 07.04.2020, samt opplysninger fremkommet under behandling av saken.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16, og i henhold til forskrift om begrensnings av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6, gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Rogaland Fylkeskommune tillatelse til omsøkte arbeider i sjø ved 130/12, 186/86, 152/30 og 171/19, Stavanger kommune.

Tillatelsen omfatter sprenging i sjø ca. 1740 m³ sjøbunnsedimenter ved fire lokasjoner.

Det stilles nedenfor vilkår for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Rogaland Fylkeskommune (tiltakshaver) er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelsen.
2. Tiltakshaver skal gi beskjed til Fylkesmannen når arbeidene i sjø starter.
3. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes, slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter, mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
4. Arbeidene i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade på og/eller til ulempe for det marine miljø.
5. Boblegardin – **Helgøy**
 - 5.1. a) Før arbeidene påbegynnes skal det etableres boblegardin rundt tiltaksområdet. Boblegardinen tillates skrudd av ved opphold i sprengningsarbeidene. Det skal gjennomføres daglig visuell kontroll av boblegardin for å sikre at den fungerer etter hensikten. Kontroll av boblegardin skal loggføres.

5.1 b) Dersom det ikke er praktisk mulig å etablere boblegardin rundt tiltaksområdet skal det fremlegges en avtale mellom tiltakshaver og Grieg Seafood AS som omhandler en eventuell brakklegging av slaktermerden i tiltaksperioden dersom anlegget skal beskyttes fra trykkbølger fra sprengningen.
6. Supplerende undersøkelser - **Fogn**

Dersom det ikke kan foretas splittsprengning og flytting steinblokker ved Fogn, må det må det gjennomføres supplerende undersøkelser for å avklare om forurensningen som ligger utenfor tiltaksområdet er knyttet til en punktkilde eller et større areal. Resultatet skal sendes inn til Fylkesmannen for en vurdering av eventuelle avbøtende tiltak.
7. Sprengningsarbeidene
 - 7.1. Sprengningsarbeid skal ikke utføres i gyteperiode for torsk (januar til april) eller i vekstperioden for ålegress (mai – september).
 - 7.2. Sprenging i sjø skal kun foregå mellom 07:00 – 19:00.
 - 7.3. Sprengning skal utføres på en skånsom måte og tilpasset måte for best mulig å minimere partikkelspredning og trykkbølger etter egne «Salveplaner» med dimensjonert mengde sprengstoff. Ladning skal deles opp for å minske maks spiss styrke. Det skal sprenges med forsinkelse hvis det skal skytes med flere ladninger, ikke simultant.

- 7.4. Det skal sendes varselsalve (småladninger) 5-10 minutt før sprengning for å skremme bort fisk og fugl i området. Det skal føres logg over sprengningsarbeidene (dato, antall ladninger, styrke på ladninger etc.) som rapporteres til Fylkesmannen ved sluttrapportering.
- 7.5. Dersom det oppdages spredning av flytende plastavfall m.m fra sprengning i tiltaksområdene skal tiltak iverksettes for oppsamling av dette. Oppsamling skal loggføres og presenteres i sluttrapporten.
8. Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» (T-1442/2016).
9. Før anleggsarbeidene starter, må tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks ved hendelser som medfører akutt forurensning. Beredskapsplanen skal oversendes til Fylkesmannen før arbeidene i sjø starter.
10. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø, er tiltakshaver ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.
11. Når arbeidet er avsluttet skal det utarbeides en rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Sluttrapporten skal inneholde en massebalanse for mudret sjøbunnsedimenter og sprengstein som viser disponeringen (med dokumentasjon). Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter at arbeidet er avsluttet.
12. Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved tiltaksområdene i Stavanger kommune isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Varsel om gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelse etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Vår behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 6 jf. forurensningsforskriften § 39-4. Rogaland Fylkeskommune skal derfor betale et gebyr på **kr 32 800,-** for Fylkesmannens behandling av søknaden. Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Med hilsen

Mariann Størksen
fung. seksjonsleder

Linn Berge Vormedal
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

GRIEG SEAFOOD ROGALAND AS

Fiskeridirektoratet

Stavanger kommune

Kystverket Vest

Stavangerregionen Havnedrift AS

Fiskarlaget Vest

Museum Stavanger v/ Stavanger maritime
museum

Postboks 234 Sentrum 5804 BERGEN

Postboks 185 sentrum 5804 Bergen

Postboks 8001 4068 Stavanger

Postboks 1502 6025 Ålesund

Muségata 16 4010 STAVANGER